

Remiss av betänkandet *Ökad och rättvis tillgång till data – kompletterande bestämmelser till EU:s dataförordning, SOU:118*

Transportstyrelsen tillstyrker förslagen med följande synpunkter.

- Det är tydligt att man inte vill att dataförordningen ska trumfa dataskyddsförordningen eller i sig utgöra en rättslig grund. Transportstyrelsen noterar att man försökt finna en balans mellan intressen och ser positivt på att dataskyddet inte tycks urholkas eller att det inkräktas på friheterna och rättigheterna.
- Nationell lag och förordning förtydligar och underlättar implementering av dataförordningen.

Betänkandet diskuterar två för Transportstyrelsens särskilt intressanta områden, *transportsystem* och *beredskapsmyndighet*. Synpunkterna avser huvudsakligen datadelning och interoperabilitet inom dessa områden.

- Transportsystem

Avsnitt 3.5. Transportstyrelsen delar utredarens uppfattning att flera horisontella och sektorspecifika EU-rättsakter innebär svårigheter vid digitalisering.

Avsnitt 3.6. Förhandlingarna om kommissionens digitala omnibuspaket kan eventuellt åtgärda några av de uppmärksammade problemen. Men rättsakternas avgränsningar, komplexa innehåll och utrymme för tolkningar ska dessutom kombineras med nationella författningar som styr hantering av data och information. Sammantaget lär det fortsatt leda till svårigheter, osäkerhet vid tillämpning och bristande effektivitet i arbetet med transportsystemets digitalisering.

Avsnitt 7.10. Transportstyrelsen hade önskat tydligare ställningstaganden när det gäller interoperabilitet, effektiv och standardiserad datadelning. Det pågår redan aktiviteter, bland annat inom Ena, men insatserna räcker inte till. Transportstyrelsen deltar i samarbetet Nationella grunddata transportsystem. Transportstyrelsens erfarenhet är att interoperabilitetens fyra lager behöver adresseras med drivande deltagare, tydliga mandat och enhetliga stödjande åtgärder. Det finns behov av digital infrastruktur som möjliggör insamling, bearbetning, lagring och delning av data och dessutom en datainfrastruktur med begrepps- och informationsspecifikationer för standardiserade maskinläsbara data. Här ser Transportstyrelsen att Digg (snart PTS) behöver ta ett större ansvar när det gäller samordning av nationella grunddatadomäner och generell interoperabilitet.

Avsnitt 8.1, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6. Transportstyrelsen vill understryka behovet av att ensa tolkningar av EU-rättsakterna och dela kunskapen med budskap anpassade till mottagande aktörer. Här delar Transportstyrelsen utredarens bild av att det finns ett stort behov av utbildnings- och informationsinsatser kring dataförordningens krav och tillämpning, dels som ett sätt att överbrygga de administrativa hinder eller utmaningar som följer av dataförordningen, dels för harmonisering av de olika EU-rättsakter som ger komplexa och överlappande regelverk. Inom transportsystemet påverkar såväl horisontella som vertikala EU-rättsakter aktörernas verksamheter. Ensade standarder som säkerställer datakvalitet och i praktiken förklarar tillämpningen efterfrågas av offentliga organ och privata aktörer. Det ställer höga krav på samarbete mellan myndigheter som till följd av nationell bestämmelse fått specifik roll inom ramen för EU-rättsakt.

- Beredskapsmyndighet

Avsnitt 12.4.3. Transportstyrelsen delar inte betänkandets slutsats att kostnaderna för ett arbete som kompliceras av de tidigare nämnda bristerna kan tas inom ramen för budgeten.

Avsnitt 7.11. Beredskapsmyndigheternas kartläggning av tekniska och organisatoriska förutsättningar att begära, ta emot och använda data i ett allmänt nödläge kommer stöta på kända problem kring interoperabilitet och datadelning. Mot den bakgrunden blir betänkandets förslag, att först kartlägga förutsättningarna och sedan vid behov begära medel för att kunna vara redo vid exceptionella händelser, för omständligt och långsamt givet den snabba händelseutvecklingen. För att påskynda arbetet bör medel i stället tilldelas beredskapsmyndigheterna redan under året uppdraget pågår. Effekten av tilldelade medel och eventuella behov av ytterligare resurser kan därefter följas upp av Myndigheten för civilt försvar.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog Annica Renúd, strategisk verksamhetsutvecklare och utredare Katarina Larsson, den senare föredragande.